

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету аграрного менеджменту

“ 30 ” серпня 2024 р. Олександр Остапчук

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту
Протокол № 2 від “28” серпня 2024 р.

Тетяна Власенко
Завідувач кафедри

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Менеджмент»

Віра Бутенко
Гарант ОП

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНТРОЛІНГ

(назва навчальної дисципліни)

Галуз знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
Освітня програма	<u>«Менеджмент»</u>
Факультет	<u>аграрного менеджменту</u>
Розробник:	<u>доцент кафедри, к.е.н., доцент Лобунець Т. В.</u>

Київ – 2024 р.

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНТРОЛІНГ»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	«Менеджмент»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	–	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	6	6
Лекційні заняття	30 год.	6
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6
Лабораторні заняття	–	-
Самостійна робота	60 год.	108
Індивідуальні завдання	–	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	-

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Контролінг» є здобуття необхідних теоретичних знань та практичних навичок із концептуальних засад управління сучасним підприємством на основі сучасних напрямів інформаційно-економічного розвитку підприємства, а саме впровадження системи контролінгу на підприємстві для досягнення його оперативних та стратегічних цілей.

Основні завдання дисципліни – оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань сутності, функції та видів контролінгу, організації управлінського обліку в системі контролінгу; опанування методології оперативного і стратегічного контролінгу та контролінгу інвестиційних проектів; формування практичних навичок щодо створення служби контролінгу та системи бюджетування, проведення діагностики фінансово-господарського стану підприємництва та підтримки прийняття управлінських рішень.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти оволодіють такими **компетентностями**:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

2. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	тижні	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
			л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1.											
«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛІНГУ»											
Тема 1. Сутність, необхідність та види контролінгу	1	10	2	2		6	11	1			10
Тема 2. Організація контролінгу на підприємстві	2	10	2	2		6	12		1		11
Тема 3. Центри відповідальності як об'єкт контролінгу	3	10	2	2		6	12		1		11
Тема 4. Організація управлінського обліку в системі контролінгу	4, 5	14	4	4		6	13	1	1		11
Тема 5. Система планування та бюджетування на підприємстві	5, 6	14	4	4		6	12	1			11
Разом за змістовним модулем 1		58	14	14		30	60	3	3		54
Змістовий модуль 2.											
«МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ»											
Тема 6. Економічний аналіз у контролінгу	7	10	2	2		6	12	1			11
Тема 7. Методичний інструментарій оперативного контролінгу	8, 9	14	4	4		6	13	1	1		11
Тема 8. Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	10, 11, 12	18	6	6		6	12		1		11
Тема 9. Контролінг інвестиційних проєктів	13, 14	10	2	2		6	12		1		11
Тема 10. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	14, 15	10	2	2		6	11	1			10
Разом за змістовним модулем 2		62	16	16		30	60	3	3		54
РАЗОМ		120	30	30		60	120	6	6		108

3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва тем	Кількість годин
1	Сутність, необхідність та види контролінгу	2
2	Організація контролінгу на підприємстві	2
3	Центри відповідальності як об'єкт контролінгу	2
4	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	4
5	Система планування та бюджетування на підприємстві	4
6	Економічний аналіз у контролінгу	2
7	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	4
8	Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	6
9	Контролінг інвестиційних проектів	2
10	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	2
	РАЗОМ	30

4. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Назва тем	Кількість годин
1	Сутність, необхідність та види контролінгу	6
2	Організація контролінгу на підприємстві	6
3	Центри відповідальності як об'єкт контролінгу	6
4	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	6
5	Система планування та бюджетування на підприємстві	6
6	Економічний аналіз у контролінгу	6
7	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	6
8	Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	6
9	Контролінг інвестиційних проектів	6
10	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	6
	РАЗОМ	60

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка реферативних доповідей та інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях заструктурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблемта заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

7. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073«Менеджмент». Київ : НУБіП, 2023. 147 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2023_nmp_kontroling_lobunec.pdf
2. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Контролінг»: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2153>

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Атаманюк О. О. Управління розвитком підприємств та організацій соціокультурної сфери сільських територій на засадах контролінгу: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. Київ, 2021. 20 с.
2. Аудитор України URL: <http://www.auditorukr.com.ua/journal/> (дата звернення: 20.08.2024)
3. Буряк Є. В., Кравчук О. А. Лобунець Т. В. Аналіз сучасних тенденцій автоматизації системи моніторингу результативності менеджменту підприємства. *Академічні візії*. 2023. № 17 URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/265> (дата звернення: 20.08.2024)
4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета URL: <http://www.vobu.com.ua/> (дата звернення: 20.08.2024)
5. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал URL: <http://www.dtkr.com.ua> (дата звернення: 20.08.2024)
6. Дмитренко А. В. Теоретико-методологічні засади та прагматика організації фінансового контролінгу спільної діяльності у сфері бізнесу: монографія, Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів, 2019. 535 с.
7. Кизенко О. О. Стратегічний контролінг. Концепція і системна реалізація на підприємстві: монографія. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ: КНЕУ, 2019. 234 с.
8. Кизенко О. О. Формування системи стратегічного контролінгу підприємства в умовах конвергенції управлінських технологій: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.04. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ, 2020. 38 с.
9. Козловський А. Т. Контролінг інвестиційної діяльності на підприємствах молокопереробної галузі: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 28 с.
10. Копчак, Ю., Лобунець Т.В., Луковський, Р. SWOT-аналіз як важливий інструмент у розробці стратегії бізнесу. *Економіка та суспільство*, №61. 2024. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3868/3788> (дата звернення: 20.08.2024)
11. Кузнецова Г. В. Стратегічний контролінг в системі антикризового управління промисловими підприємствами: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04; Укр. інж.-пед. акад. Харків, 2019. 23 с.
12. Кулинич Мирослава. Бюджетування та контролінг в управлінні

результативністю: монографія. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 111 с.

13. Лобунець Т. В. Контролінг міжнародних проектів. «Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до ЄС» зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф. (7-8 листопада 2024 р.) Житомир, ПНУ, 2024. С. 149-151.

14. Лобунець Т.В. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073«Менеджмент». Київ : НУБіП, 2023. 147 с.

15. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів. К.: Центр учбової літератури, 2023. 304 с.

16. Партин Г.О., Загородній А. Г. Інформаційне забезпечення, контролінг та економічне оцінювання взаємовідносин підприємства з групами економічного впливу: монографія. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 87 с.

17. Піжук О. І., Бодров В. Г., Минчинська І. В. Контролінг в управлінні підприємством: навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : УДФС України, 2019. 441 с.

18. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітична газета URL: <http://www.nibu.factor.ua/> (дата звернення: 20.08.2024)

19. Податковий Кодекс України: Закон України № 2755-VI. URL URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>. (дата звернення: 20.08.2024)

20. Прохорова В. В., Ус Ю. В., Кузнецова Г. В. Стратегічний контролінг в системі антикризового управління промисловими підприємствами: монографія. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. 212 с.

21. Суханова А.В. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/35.pdf (дата звернення: 20.08.2024)

22. Суханова А.В. Основні стратегії фінансового забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Міжнародний науковий електронний журнал ЛОГОС. ONLINE*. 2019. №4 (Грудень) ЕОІ <http://eoi.citefactor.org/10.11232/2663-4139.04.20> (дата звернення: 20.08.2024)

23. Суханова А.В., Суханова Д.Ю. Світова практика управління грошовими потоками підприємств *Приазовський економічний вісник*. 2020. №2(19). URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2020/2_19_ukr/39.pdf (дата звернення: 20.08.2024)

24. Суханова А.В. Методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/382> (дата звернення: 20.08.2024)

25. Суханова А.В. Удосконалення системи управління витратами на основі контролінгу. *Problemas y perspectivas de la aplicación de la investigación científica innovadora: збірник тез доповідей I міжнародної науково-практичної конференції (Панама, 11 червня 2021 р.)* 2021. С. 44-47